

KÜLÖNFÉLÉK

HALALOZÁS.

Gyurcsó József, ny. m. kir. főerdőtanácsos, augusztus 30-án 70 éves korában Gyöngyösön meghalt.

Nyugodjék békében!

VALASZTMÁNYI ÜLÉS.

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmánya augusztus hó 31-én ülést tartott, amelynek fő tárgya a tűzifa-árak szabályozására vonatkozólag augusztus 24-én a napilapokban megjelent kormány-nyilatkozat ügyében való állásfoglalás volt.

Báró Waldbott Kelemen elnöki megnyitójában különös nyomatékkal hangsúlyozta a tűzifa-piac tájékoztatlansága következtében előállott helyzet súlyosságát és a tárgy alapos megvitatását kérte.

Biró Zoltán ügyvezető a napirend előtt bejelentette, hogy a Kormányzó Úr Ófőméltósága hozzájárulásával a szegedi M. Kir. Ferenc József Tudomány Egyetem *Kiss Ferenc* ny. miniszteri tanácsost az erdőgazdaság gyakorlati és tudományos művelése terén szerzett kiváló érdemei elismerésül a bölcsész-tudományok *tiszteletbeli doktorává* avathassa.

Indítványára az igazgatóválasztmány egyhangú lelkesedéssel azt a határozatot hozta, hogy a magyar erdőgazdaság egyik legkiválóbb képviselőjének és az egyesület régi, hűséges tagjának kitüntetése felett érzett örömét és büszkeségét jegyzőkönyvben is megörökíti és erről dr. *Kiss Ferencet* átiratban értesíti.

Az ügyvezető ezután részletesen ismertette a tűzifa-árak szabályozását célzó kormány-nyilatkozatot és rámutatott azokra a hátrányokra, amelyek az indokolatlan árleszállítás következtében a magyar erdőgazdaságot sújtanak.

vitéz *Lámfalussy Sándor*, dr. *Osztrólcuzky Miklós*, gróf *Esterházy Mária* és báró *Prónay Gábor* hozzászólása után az igazgató-választmány úgy határozott, hogy az egyesület részletes árelemzés alapján kellően indokolt felterjesztésben fogja kérni a kormánytól olyan egységárak megállapítását, amelyek nem veszélyeztetik az erdőgazdaság jövedelmezőségét. Ennek az emlékiratnak a benyújtását az igazgató-választmány felkérésére az egyesület erdőbirtokos-tagjaiból álló küldöttség vállalta.

Dr. *Mihályi Zoltán* titkár jelentette, hogy felvételüket kérték az egyesületbe: báró *Sólymosy Zsigmond* nagybirtokos, *József kir. herceg pilisesabai erdőgazdasága*, továbbá *Asbóth István*,

Blickhardt József, Dittert György, Jónásch Kornél, Kerpán J. Béla, Mészáros Antal, Mocsáry Béla, Novotni Dezső, Partos Gyula, Pohl Béla, Szederjei Ákos és Stehlo János erdőmérnökök.

Az igazgató-választmány a jelentkezőket egyhangulag tagjai sorába iktatta.

LEVÉLSZEKRÉNY.

1. Erdészhiány és az államerdészeti igazgatás egyszerűsítése.

Régen jósolgattuk, hogy az államerdészet szekere meg fog akadni. A 8—10 évig napszámberén tartott, végzettségükhöz méltó élettől, nősüléstől elzárt, sablonos alföldfásítási összeíró munkától kedvüket veszített kartársak egymásután hagyták el az erdészetet s akik megmaradtak azzal a jelszóval, hogy „ilyen kilátástalan helyzetben nem lehet elég keveset dolgozni“, teljes közömbösséggel nézték az erdészeti ügyvitelt s csak arra volt gondjuk, hol lehetne jobban elhelyezkedni.

Most egyszerre kevés az ember. Az ittmaradt fiatalok nagy részének is csak egyoldalú a gyakorlata. Azok az idősebbek pedig, akik még rajongtak a pályájukért, amikor azt látták, hogy bármivel foglalkozik valaki, — akár jogot tanul, vadászatot rendez, vagy politikailag stréberkedik, — az mind jobb előmenetelt biztosít, mintha azon a helyen, ahová állították, az erdészeti feladatokba mélyed bele, elkedvetlenedtek s ma már nem egy egészséges sem áll ott, hogy különösen szeresse a több munkát, amelyért csak leintés vagy rosszalás jár.

Ha az alföldfásítókat most mind a Kárpátokba viszik, visszafejlődik az Alföld, pedig nemcsak a fahiány volt az, ami szükségessé tette a *Káán* által megindított, de utána elsorvasztott fásítást.

Pedig az Alföldet most sem szabad elhanyagolni, hanem sürgősen szakítani kell azokkal az okokkal, amelyek miatt a visszafejlődés előállt. El kell törölni a sok felesleges és célszerűtlen nyilvántartást, amelyekkel 3—4 ember heteken át kénytelen játszani. Ki kíváncsi ma arra, hogy mit kapott volna az állam az ingyen kiadott csemetékért, ha pénzért adta volna? Vagy a fanekek és csemetekertenként külön kiszámított kerükltségek kimutatása, meg a hatvanféle nyilvántartás vezetése ugyan mire jó, amikor milliós értékek kezelésére, sokezer holdas vágások és kopárok újraerdősítésére nincs ember!

Az alföldi erdőtelepítések és gazdasági fásítások nyilvántartása alap nélkül, bemondás szerint készül, és az erdők törzskönyvének a sok felesleges rovata sem fog egyezni sohasem a valósággal.

A közigazgatás egyszerűsítéséről a Belügyminiszter úr által kiadott füzet az államerdészetet elrettentő példaként állítja a világ elé, hogy pl. egy erdő állami kezelésbe vétele, amíg az akta minden fórumot végigjár, — ha jól emlékszem — 250 napba kerül.

Hát ez így nem mehet tovább. Eddig sem győzték az erdőfelügyelők a 3—4 helyen tartott gazdasági albizottsági ülésekre, megyegyűlésekre-járást, a 10—15, nagyobbrészt távol fekvő csemetekert kezelését, a hetenkénti befizetéseket, több millió csemete kiadását, minden birtokostól igénylési lap és kötelező nyilatkozat bekérését, az állami ellátásba vett erdők kezelését, üzemtervek, revíziók készítését, az alföldi összeíró munkák felülvizsgálását, letárgyalását stb., stb., ki fogja ezután mindezeket elvégezni? Az alföldfásítást helyes mederbe kell terelni, mert az ma már ott, ahol nem ragaszkodtak túlságosan a copfhoz, hanem propagandával dolgoztak, eléggé előrehaladt.

Ezentúl tehát az eddiginél lényegesen kevesebb csemetekertet kell fenntartani s inkább az egy-egy községnek szükséges csemetét vasúton ingyen odaszállítani. A kijelölési terveket le kell ugyan tárgyalni, de itt is legfontosabb legyen a felvilágosító propaganda és a minél több mozgás a kerületben. Hiába gyártjuk a kimutatásokat és statisztikákat, abból még nem lesz erdő, *a helyszínén való segítés a fontos.*

Minden 1 vagy 5 holdnál nagyobb erdőről egy *kartotékot* kellene készíteni, amelyre annak minden termelési, személyzeti stb. adatát fel kell jegyezni. Ebben egymás mellett foglaljanak helyet a meglévő, az állami kezelésben álló, a törzskönyvezett, a kataszter szerinti és a telekkönyv szerinti erdők adatai. Elférne benne a mai hatvanféle nyilvántartás egész anyaga, mert ezekben sorszám, név, hely, terület stb. rovat mindenütt ismétlődik s csak sok felesleges munkát ad áttekintés nélkül. Ezt a kartotékot az erdőfelügyelő kiszállásai alkalmával magával vinné és a helyszínén meggyőződnék a bejegyzett adatok helyeségéről s ha pl. a területben változás állt be, gondoskodna annak mindenütt való keresztülvezetéséről. A vármegyénként *más-más színű*, járásonként, községenként *más-más helyen, másszínű füllel ellátott* kartokékok kemény összesítő lapján puha ceruzával lehetne az összesítéseket végezni s a valamely határidős jelentéshez szükséges adatokat kiszedni.

Ezen az alapon statisztikázhatnánk, de ma van olyan község az Alföldön, amelyben ha a kijelölt 20.000 hold befásítandó területet beültetik, kevesebb lesz az erdő, mint ma a törzskönyvben van.

Elsősorban azt kell tehát tudnunk, hol, mennyi erdő van; ezt kell tudni a Kárpátalján is!

Ha a kartotékba az évi használatot is bejegyezzük, minden nehézség nélkül kézben van az értékesítés is. Ma azonban egy kárpátaljai, potom pénzen eladott erdőről a hatóság akkor vesz tudomást, amikor már az ötödik vállalkozó adja tovább a róla kivágott fát és kér rá fuvarlevél-záradékolást.

Az új erdőtörvény végrehajtási utasításával kapcsolatosan az erdészeti ügyvitelhez, a gazdasági alb. határozatokhoz *egységes sablonokra* és az ügyvitel menetének pontos megszabásához pedig *rajzbrás formájú* utasításra lenne sürgősen szükség. Sok, kevésbé gyakorlott kolléga kevesebb bajjal tudná ellátni hivatalát és kevesebb személyzet győzné a munkát. És mert ugyanannál a minisztériumnál más, nem olyan mostoha ágazatok, pl. a gazdasági felügyelőségek, javára még a személyzeti kérdéseket is gyorsan meg tudták oldani s került pénz a kiszállásokra is. *feltétlenül követelnünk kell* a régi létszám fenntartását az anyaországban és a szükséges szaporítást a visszakerült részeken, mert ezek nélkül hiába van törvény, mindig csak foltozómunkát végzünk, rendesen elkésve, a köznek és az országnak nagy kárára.

Szeretném, ha nálam illetékesebbek hozzászólnának a tárgyhöz, akkor talán kialakul egy egyszerűbb mód, amivel a meglévő erdők összes adatai, termelési eredményei és majdan kereskedelme a sok közbenső kéz kizárásával lesz nyilvántartható és irányítható s akkor talán nem látunk többé olyan szerződéseket Kárpátalján, hogy az úrbéres erdőkben a fa köbméterét 50 fillérért vették meg.

S. K.

2. Erdészek és a vadászat.

Visszakerült Kárpátalja s az oda kirendelt erdészek végzik a legnagyobb munkát, de arról még nem hallottunk, hogy mi lesz a vadászattal?

Vagy megint kimarad belőle az erdészet? Mások vadásznak és rendelkeznek megint az egyes erdészkerületekben? Megint irodai erdészeket akarunk nevelni, akik csak akkor látják az erdőt, ha meghatározott helyen dolguk van?

Ha az erdésznek alkalmá van vadászni, bejárja a leglehetősebb helyeket is és sok-sok elintézni valót talál mindenütt, de ki jár be 30.000 holdakat csak azért, hogy munkát keressen, mikor már a rengeteg irodai munkát alig győzi?

Az erdésztől megkövetelik, hogy a vadászházakra ügyeljen, a vadászokkal szemben érélyes legyen, életét kockáztassa, de vadászni? Azt nem, azt majd elvégzik a kiváltságosak!

Az erdésznek kellene lenni annak a szervnek, ami Bulgáriában a Sokol. Ott az erdő, a vad, a természet nagy értékeinek megismerésére, megbecsülésére ez a testület tanítja a népet, amely csak így érti meg a vad védelmének szükségességét.

Természetvédelem, vadgondozás, céllövészet, halászat, mind az erdész dolga kellene, hogy legyen, mert így egy tanult, hatalmas szervezet egységesen irányíthatná az egymással szorosan összefüggő ügyeket. De amikor más rendelkezik a turistaházakkal, a vadászattal, halászzal, az erdészet teljes kikapcsolása mellett, az csak ezeknek a nemzeti kincseknek a kárára történhetik.

Óriási érdeme a németeknél *Göring*-nek, hogy a kisembert is rávezeti a természet, a vad és az erdő megbecsülésére, szeretetére. Ezért viszi ki a munkásokat is a *Schorfheide*-ba, ott megmutatja s megérteti a különböző vadászati berendezéseket. A német munkás ma a vadászatban nem a különleges jogokat élvező ellenséget, hanem egy óriási nemzeti kincs őrzőjét látja.

Nálunk pedig tőrjük, hogy többször büntetett vadászó vadászberlő legyen, de az erdészeket, — akik egyetemi tantárgyként is tanulják a vadászatot és mindenütt a legkiválóbb gyakorlati vadászokká válnak, ha módjuk van vadászni, — a saját kezelésük alatt álló erdőkben is elzárják a vadásztól.

Jó volna, amíg nem késő, ha ebben az irányban is mozognánk s az állami birtokokon biztosítani tudnánk az erdészeti alkalmazottak részére is bizonyos vadászati lehetőséget. Bizonyára jobb őrzői és védői lennének az egész terület vadállományának, mint ha teljes mellőzésükkel néhány kiváltságos egyén vadászatot és rendelkezik a kerületükben.

S. K.

TÁRSASUTAZÁS

a III. Nemzetközi Mezőgazdasági Műszaki Kongresszus alkalmával Rómába.

Szeptember 20—23-a között rendezi a FITA a III. Nemzetközi Mezőgazdasági Műszaki Kongresszust Rómában, amelyre a *Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete* társasutazást vezet. Ennek keretében bő alkalom kínálkozik a négynapos római tartózkodás ideje alatt résztvenni a kongresszus munkájában, másrészt megismerni az Örök Város történeti és művészeti gazdagságát. *Littoria, Nápoly, Pompei, a Vezúvra* való kirándulás, *Capri szigete, Firenze, Bologna* és *Velence* az út további állomásai.

A részvételi költség Budapesttől Budapestig összesen 283.—pengő. Útlevel nem kell. Jelentkezési határidő csoportos útlevelemel utazók részére: *szeptember 8.*, saját útlevelemel utazók részére: *szeptember 14.* Az utazás szeptember 19-től október 1-ig tart.

Az érdeklődőknek részletes útitervet készséggel küld a Magyar Gazdatisztek Országos Egyesülete, Budapest, V., Arany János u. 5. sz. Telefon: 112—544.